

Anonymisert versjon

Vår dato: 13.03.2024
Vår referanse: 23/41830 - 5
Deres dato: 24.04.2023
Deres referanse:

Klagevedtak - klage på vedtak 11/23 fra Folldal fjellstyre om bygging av høyløe

Sammendrag: Landbruksdirektoratet tar ikke klagen til følge. Dette betyr at det ikke er gitt samtykke til oppføring av høyløe på Knutshovdsetra.

Landbruksdirektoratet har fått oversendt klage på Folldal fjellstyres vedtak 11/23 datert 21. mars 2023. Saken er oversendt av Statskog SF i brev av 15. juni 2023.

Sakens bakgrunn

Saken gjelder søknad om tillatelse til å bygge høyløe på Knutshovdsetra i Folldal statsallmenning. Knutshovdsetra har følgende registrering i statsallmenningen: gnr. 230 bnr. 1 fnr. 76. Seterrettigheten ligger til eiendommen gnr. x bnr. y i Folldal kommune (A).

Dere sendte søknad til fjellstyret om å sette opp høyløe på Knutshovdsetra i brev av 19. februar 2023. Dere viser til at den opprinnelige løa (i deres søknad omtales den som «lyu») ble revet en gang på 1970-tallet. Dere har drevet med restaurering av seterbygningene siden 2008. Setra brukes i dag til aktiv landbruksdrift, og denne beites av hester. Dere skriver at løa vil bli brukt til lagring av høy, diverse utstyr, gjerdemateriale og ved. Dere viser til at en slik løe hører til i det tradisjonelle setertunet.

Folldal fjellstyre tok saken til behandling.

Fjellstyret kom i vedtak 11/23 av 21. mars 2023 til følgende:

«Søknad, til B og C, om oppbygging av høyløe på setervang, festnr. 76, Knutshovdsetra, avslås. Fjellstyret ser ikke at driften på setra i dag ikke er av en slik art at en ser behovet for å bygge opp ei høyløe som ble revet for ca 50 år siden, jmf Forskrift om seter og tilleggsjord m.m. i statsallmenning, § 10.»

Klagen

Dere har påklaget vedtaket i brev av 24. april 2023. Utfallet i vedtaket er begrunnet med manglende behov for løe, noe dere mener er helt feil. Dere har anført at dere ikke ville søkt om det ikke var behov, og at noe annet ville vært meningsløst.

Videre anfører dere at fjellstyret bare har begrunnet vedtaket i seterforskriften, men at den også burde vært vurdert at setra ligger i et verdifullt seterlandskap. Dere viser til at Knuthovdsetra er en av få setre i Kakelldalen som er restaurert i tradisjonell stil og det er synd at ikke fjellstyret ser viktigheten av dette.

Dere har gjennomgått de andre merknadene/høringsuttalelsene som er kommet inn i anledning søknaden, og de har enten ingen merknad eller er positive til byggingen. Fylkeskommunen mener gjenoppbygging er positivt, og at bruk av lokale materialer er bærekraftig ressursbruk.

Dere ber om at fjellstyret revurderer avslaget. Vi viser til klagen i sin helhet.

Fjellstyrets behandling av klagen og Statskogs oversendelsesbrev

I behandling av klagen i møte 10. mai 2023, kom fjellstyret til at klagen ikke ble tatt til følge. Under «administrasjonens vurdering» står det at det ikke kommer frem hva slags behov søkerne har for høyløa. Det er bemerket at bygget nok ville vært fint for at setertunet ville blitt komplett restaurert i tradisjonell stil, men at det er usikkert om dette er god nok grunn for bygging i fjellet. Godkjennes et bygg med dette formålet vil det kunne skape presedens for andre lignende saker.

Fjellstyret viser til det grunnleggende for vurderingen er at det er et behov for høyløa. Det er dagens bruk som er avgjørende for vurderingen. Fjellstyret har vist til at det allerede er restaurerte bygninger på setra, og det antas at behovet for lagringsplass og fôrlager om sommeren vil kunne dekkes av fjøset. I dag er det hester som beiter på setra, og fjellstyret kan ikke se at man ved denne bruken har behov for høyløe.

Følgende vedtak ble fattet ved klagebehandlingen 10. mai 2023:

«Folldal Fjellstyre opprettholder vedtaket sitt fra førstebehandling i sak 11.23, datert 21.03.2023.

(...)

Vedtaket blir opprettholdt, og saken sendes videre til Statskog og Landbruksdirektoratet, jmf. Fjellevens § 10.»

Statskog har i brev av 15. juni 2023 kommentert saken. Statskog skriver at fjellstyret har vurdert saken etter seterforskriften § 10, og at det etter denne bestemmelsen skal det gjøres en rasjonell vurdering av utnyttningen av setra. Deriblant skal det vurderes hvilke bygninger som trengs, jf. ordlyden i § 10 første ledd annet punktum.

Statskog har bemerket at Folldal fjellstyre har foretatt en tilstrekkelig begrunnet vurdering. Statskog er enig med fjellstyret i at hensynet til kulturlandskapet ikke selvstendig kan begrunne en gjenoppbygging etter fjellovas regler. For øvrig har ikke Statskog flere merknader. Vi viser til oversendelsesbrevet i sin helhet.

Landbruksdirektoratet bemerker

Etter fjellova § 10 annet ledd kan fjellstyrevedtak påklages til Landbruksdirektoratet, jf. forskrift om delegering etter fjellova § 2 annet ledd.

Etter forvaltningsloven (fvl.) § 34 kan Landbruksdirektoratet som klageinstans prøve alle sider av saken og ta hensyn til nye omstendigheter. Videre skal Landbruksdirektoratet vurdere de synspunkter klageren kommer med, og sørge for at saken er så godt opplyst som mulig før det treffes vedtak, jf. § 33 femte ledd. Som klageinstans kan Landbruksdirektoratet selv fatte nytt vedtak i saken eller oppheve vedtaket og sende saken tilbake til underinstansen til helt eller delvis ny behandling, jf. § 34 siste ledd.

Klagen er rettidig, jf. fvl. § 29, og tas opp til realitetsbehandling.

Landbruksdirektoratets vurdering av fjellstyrets vedtak 11/23

Staten, ved Statskog, er grunneier i statsallmenningene. Innbyggere i bygda/bygdene som ligger i nærheten av statsallmenningene har allmenningsrett der disse har oppstått som følge av alders tid bruk. Jordbrukets bruksrettigheter er én form for allmenningsrett. Eksempler på jordbrukstilknyttede bruksrettigheter er beite og seter, og disse forvaltes av fjellstyrene etter fjellova og forskrift om seter og tilleggsjord m.m. (seterforskriften).

Fjellstyret har fattet vedtak om at dere ikke får oppføre høyløe som omsøkt. Vedtaket er fattet med hjemmel i seterforskriften § 10.

Av seterforskriften § 10 første ledd går det frem at fjellstyret avgjør om seterbrukeren kan få «setje opp, utvide og endre hus for ei rasjonell utnytting av utvist seter». Det ligger til fjellstyret å ta stilling til hvor mange hus som trengs på setra.

Formuleringene i forskriften § 10, om at det er fjellstyret som tar stilling oppføring av hus, innebærer at det fjellstyret har en skjønnsmessig adgang til å vurdere behovet for nye bygninger på utviste setre. Forskriften er gitt i medhold av fjellova. Fjellova § 10 annet ledd omhandler klageinstansens kompetanse. I forarbeidene til fjellova § 10 går det frem følgende om denne kompetansen: «Ein finn (...) grunn til å framheve at (...) omgjæringsretten (...) må brukast med skjønsemd. Lovutkastet byggjer på føresetnaden om at fjellstyret som før skal ha den reelle råderetten i eigne saker, og omgjæringsretten etter § 10 må ikkje brukast på ein slik måte at føresetnaden om dette vert skipla.» Dette innebærer at Landbruksdirektoratet vil være tilbakeholden med å overprøve fjellstyrets skjønn.

Det er fjellstyret som besitter den skjønnsmessige kompetansen til å fastsette om det er behov for bygninger på setra. I denne saken har fjellstyret gjort en konkret vurdering av om dere har behov for høyløe på Knutshovdsetra. Avslaget er begrunnet med at det ikke er behov for en høyløe for den nåværende bruken av setra, og at dagens behov for lagring og forlager dekkes av nåværende bygninger. Landbruksdirektoratet legger denne vurderingen til grunn. Vår vurdering er at den jordbrukstilknyttede driften av setra i dag er nokså ekstensiv.

I klagen har dere anført at fjellstyret skulle ha vurdert at setra ligger i et verdifullt seterlandskap og at den er restaurert i tradisjonell stil. Landbruksdirektoratet viser til at vurderingen etter § 10 første ledd knytter seg til den «rasjonelle utnyttingen». Dette knytter seg til nødvendigheten med tanke på den jordbruksmessige aktiviteten på setra. Vi

mener derfor at kulturmiljøfaglige forhold ikke i seg selv kan begrunne tillatelse til oppføring av høyløe etter seterforskriften § 10.

Landbruksdirektoratet bemerker at vi har lest høringssvarene fra fylkeskommunen, statsforvalteren og villreinnemnda. Vi kan ikke se at det av disse fremkommer informasjon som endrer vår vurdering av deres behov for høyløe.

Dersom jordbruksdriften på deres eiendom endres, slik at behovet for utvidet bruk av setra blir aktuelt, vil dere kunne fremsette ny søknad til fjellstyret om oppføring av høyløe.

I denne saken har ikke fjellstyret lagt frem saken for uttalelse fra Statskog, slik som det fremgår av seterforskriften § 10 første ledd siste setning. Statskog har bemerket dette i sitt oversendelsesbrev, men samtidig opplyst om at Statskog ikke ville hatt bemerkninger til saken dersom den hadde vært fremlagt dem før vedtak 11/23 ble fattet. Landbruksdirektoratet vurderer derfor at denne saksbehandlingsfeilen ikke kan ha virket inn på resultatet i saken.

For øvrig er saksbehandlingsreglene i seterforskriften og forvaltningsloven fulgt, og Landbruksdirektoratet finner heller ikke andre grunnlag for å overprøve fjellstyrets skjønn i denne saken.

Vedtak: Klagen tas ikke til følge.

Dette er et endelig vedtak, og kan ikke påklages, jf. fvl. § 28.

Med hilsen
for Landbruksdirektoratet

Aud-Ingrid Krefting
seksjonssjef

Chris Drange Roksvåg
rådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent og trenger derfor ingen signatur.